GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 41.

Z KRAKOWA DNIA 23 MAIA 1819. ROKU W NIEDZIELĘ

Z *Peterzburga d. 14 Kwietnia d. k.*

Nayłaskawiey mianowani zostali: Marszałek dworu Xże Tiufiakin, naczelnym dyrektorem widowisk teatralnych i muzyki, Kawalerem orderu S. Włodzimierza 2giey klassy wielkiego krzyża. Zostaiący przy dworze w obowiązku Marszałka dworu, Rzeczywisty Radca Stanu, Naryszkin, Marszałkiem dworu, Szambelan 4tey klassy Wasilczyków koniuszym, z rozkazem zasiadania w kantorze stayni dworu i pensyią do tegoż urzędu przywiązaną. Kurator Moskiewskiego wydziału edukacyynego, Rzeczywisty Radca Stanu, Xże Oboleński; Kamerherowie 4tey klassy: nadzwyczayny Poseł i Minister Pełnomocny w Minchen Hrabia von der Pahlen, Mistrz obrzędów Hrabia Laval, i zarządzaiący wszystkiemi wydziałami assygnacyynego banku Państwa, Xiąże, Chowański, Radcami Taynemi. Xiężniczka Zofiia Wiazemska i Xiężniczka Barbara Galiczynowna, wnuczka Xiążęcia Galiczyna Jenerała piechoty, mianowane freylinami dworu NN. Cesarzowych. Rzeczywisty Radca Stanu, Bayków, należący do kollegium Państwa spraw zagranicznych, mianowany Kamerherem dworu Jego Cęsarskiey Mosci, maiąc zostawać nadal, iak teraz, przy Radcy Taynym Senatorze, Nowosilcowie, dla szczególnych poleceń. Przeznaczony do kollegium spraw zagr. obywatel Gubernii Podolskiey, Fryderyk Starzyński, został Kamerherem dworu Jego Cesarskiey Mości.

Dnia 7 t. m., po mszy S., w pałacu zimowym, miał szczęście otrzymać posłuchanie u Jego Cesarskiey Mości i NN. Cesarzowych, przybyły tu Minister Elektora Hessen Kasselskiego, Jenerał Ochs. Potem otrzymał audyencyią pożegnania u N. Cesarza i NN. Cesarzowych, Sekretarz poselstwa Pruskiego, Baron Mahlzahn.

Dnia 9 t. m. zrana, zaczęła iść kra na Newie, a z południa obficie płynąć zaczęła, i most podięto: nazaiutrz zaś dnia 10 rzeka ta zupełnie od lodów wolną była.

W Ruskim Inwalidzie z dnia 13 b. m. czytamy: „Doniesiono było dawniey w Ruskim Inwalidzie, o szkole Petersburskiey sierot żołnierskich, w roku prze-

szłym urządzoney dla 100 uczniów, podług systematu Lankastra. Za przyiemny dla siebie poczytuię obowiązek, uwiadomić szanownych spółziomków, że w Kiiowskim oddziale sierot żołnierskich, systema to wprowadzone zostało w roku 1817tym; że ze sposobu tego uczenia korzysta 1800 dzieci; że ta metoda, oprócz czytania, pisania i arytmetyki, zastosowana iest tam do grammatyki Rossyyskiego ięzyka, katechizmu, historyi świętey. Starsza zatem iest szkoła Lankasterka Kiiowska od Petersburskiey, a co do liczby uczniów daleko znakomitsza, i w przedmioty wykładane obfitsza, a tem samem zasługuie na szczególnieyszą uwagę wszystkich miłośników osobliwości oyczystego kraiu. Przez staranie JW. Mikołaia Mikołaiewicza Rajewskiego, i JW. Michała Fedorowicza Orłowa, zakład ten doprowadzony został do takiego stopnia doskonałości, że widzieć go i nie bydź zachwyconym, byłyby dwa wyobrażenia zupełnie sobie przeciwne.,, S....

— D. 18 —

Dnia 15 t. m. o godzinie 10tey zrana, była na placu zamkowym wielka parada, którą N. Pan dowodził osobiście w towarzystwie W. X. Mikołaia. Woyska te różney broni złożone z pułków gwardyi, iako też z pułków, które z okolic przybyły, przeciągały potem przed Jego Cesarską Mością. Postawa piękna, dokładność w wykonywaniu obrotów, i piękność koni zadziwiały licznie zgromadzonych widzów.

Wychodzący tu w ięzyku Polskim Ruski Inwalid zawiera: ,,iż dnia 14 b. m. Nayiaśnieyszy Pan z kilku Jenerałami oglądał drukarnię woienną, a razem uszczęśliwił obecnością swoią redakcyią pisma naszego. — Nayłaskawszy Monarcha raczył minut kilka zatrzymać się w pracowni naszey.,,

Hrabia Santi, rzeczywisty Szambelan i Ober-Prokurator 8go Departamentu Rządzącego Senatu, został Radcą Taynym i Senatorem.

Gazeta Senacka z dnia 19 Kwietnia ogłosiła Ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu dnia 13 Marca 1819 wydany w brzmieniu następuiącem: ,, Przeyrzawszy przedstawiony Nam przez Ryzkiego Woiennego Gubernatora proiekt nowego podziału Gubernii Kurlandzkiey na Oberhauptmaństwa, i znayduiąc ie odpowiadaiącem równie mieyscowemu położeniu, iak i ludności tey Gubernii, rozkazuiemy:

1) Gubernią Kurlandzką podzielić na pięć oberhauptmaństw: Zelburskie, Mitawskie, Tukkumskie, Goldyngskie i Hasenpotskie, z których każde będzie miało w sobie dwa hauptmaństwa. — 2) W których mieyscach maią bydź oberhauptmańskie i hauptmańskie sądy, oraz, z iakich parafiy składać się będą hauptmaństwa, przyłącza się tu lista. — 3) Dla powiększenia policyynego dozoru i łatwieyszego dostrzegania przechodu towarów, oddzielić od Gubernii Wileńskiey do Kurlandzkiey pas ziemi, w którym leży miasteczko Połonga, z należącemi do niego gruntami i włościami, a w którym to pasie podług uczynionego Nam od mieyscowey zwierzchności doniesienia, nie liczy się więcey nad 500 dusz, a idzie wielka droga z Prus do Kurlandyi. Potrzebne zaś z okoliczności przyłączenia pasa tego od iedney Gubernii do drugiey rozporządzenia i wewnętrzne urządzenie mieszkańców, pole-

cie Rygskiegmu Woiennemu Gubernatorowi, któremu karta Kurlandzkiey Guberdii, podług nowego iey podziału, przesłana będzie od sprawuiącego Ministeryium policyi. — Około wykonia tego Rządzęcy Senat nie zaniedba uczynić potrzebnych rozrządzeń.

Ze Lwowa d. 12 Maia.

C. K. Rząd kraiowy ogłosił poniższy

OKOLNIK

względem zaprowadzenia prowizoryium padatku gruntowego.

Aby poniekąd zaradzić niedogodnościom, które w teraźnieyszym wymiarze podatku gruntowego zachodzą, a częścią z niedokładnego początkowo ułożenia katastru podatkowego, częścią zaś z odmienionych przez dłuższy ciąg czasu stosunków wypływaią, raczył Nayiaśnieyszy Pan mocą oznaymioney listem Wysokiego Ministeryium z dnia 14 z. m. naywyższey uchwały z dnia 8 Lutego r. b. rozporządzić zaprowadzenie nowego prowizoryium podatku gruntowego, które tak długo trwać będzie, dopoki przez uchwalony naywyższym uniwersałem z dnia 23 Grudnia 1817 powszechny kataster, stałe urządzenie nastąpić nie będzie mogło. — Względem tego prowizoryium podaią się przeto do powszechney wiadomości i zachowania przepisy następuiące: §. 1. Do podatku gruntowego pociągaią się: A. Właściwe przychody z gruntów. B. Pożytki z budynków. C. Użytki z urbaryiuszów i dziesięcin. §. 2. Przy wyrachowaniu właściwych przychodów gruntowych, biorą się za podstawę rezultaty przedsiewziętego w następności naywyższego uniwersału z dnia 12 Kwietnia 1785 pomiaru gruntów i wyrachowania przychodu z onychże. — §. 3. Te rezultaty podpadną atoli sprostowaniu co do wszystkich odmian, które od owey epoki w osobie właściciela gruntu, w obwodzie posiadłości gruntowey i w gatunku uprawy gruntów pozachodziły. §. 4. Budynki, ieżeli nie są położone w mieyscach, gdzie w powszechności iako czynsz przynoszące uznanemi zostaią, podpadaią opłacie podatku drogą klassyfikacyi, przy którey miany iest wzgląd na rożnicę materyiału budowniczego, na obwod budynku i na należące do niego budynki przyboczne, na iego przeznaczenie, tudzież na większą lub mnieyszą ludność mieysca, w którem budynek położony iest §. 5. Jeżeli zaś budynki położone są w mieyscach, gdzie za czynsz przynoszące poczytanemi bydź mogą, tedy podpadaią opłacie podatku według rzeczywistego lub podobnego do rzeczywistości przychodu czynszowego, wszelako z słusznym względem na koszta utrzymania. §. 6. Przychody z urbaryiuszów i dziesięcin wyrachowuią się drogą własnych zeznań przez upoważnionych do tego właścicieli gruntów, kopalni, woytostw lub dziesięcin. §. 7. Takowe zeznania czyli fassyie maią atoli podawane bydź rzetelnie i sumiennie, podpadaią ścisłey kontroli, a ntaiony w nich użytek z urbaryiuszu lub dziesięciny, nie może iuż więcey żądanym bydź w przyszłości. §. 8. Wyrachowanie właściwych przychodów gruntowych, klassyfikacyie budynków, i wyrachowanie przychodów z do mów maią pod przewodnictwem Urzędu Cyrkułowego uskutecznić owe Zwierzchności, które do uskutecznienia uniwersału względem regulacyi podatków z dnia 12 Kwietnia 1787, iako zwierzchności przewodniczące ustanowione były. §. 9. Zakres ich-

)2(

działania rozciąga się na cały obwód Powiatu, który im podowczas był wyznaczony, chyba gdyby szczególnieysze stosunki odmiany wymagały. §. 10. Maią postępować sobie według dokładnych instrukcyy, które im oraz dla stosownego dopełnienia tey czynności wydane zostaną. §. 11. Fassyie przychodów urbaryialnych i dziesięcin maią tyczące się Dominiia, tudzież posiadacze gield i dziesięcin złożyć w przełożonym Urzędzie Cyrkułowym, a to ściśle według przepisu i kształtu, iakie im wraz oznaymionemi zostaną, przy tem zaś dotrzymać ściśle termin wyznaczony. §. 12. Do uskutecznienia tych rozporządzeń ustanowiona będzie osobna Kommissyia prowincyionalna dla całego obwodu Prowincyi, którey rozporządzenia tak Urzędy Cyrkułowe, iako też Zwierzchności gruntowe, tudzież Magistraty i wszyscy Obywatele, dopełniać maią.

We Lwowie d. 6 Maia 1819.

(*Następuią podpisy.*)

Z Włoch d. 2 Maia.

NN. Cesarstwo Austryiaccy opuścili d. 26 z m. Rzym i udali się do Neapolu, gdzie d. 27 przybyli. N. Król obu Sycyliy z Xiążętami i Xiężniczkami swey Rodziny wyiechał przeciw NN. Gościom do Mola di Gaeta, gdzie razem zanocowali. Przy wieździe do tey stolicy tłumy zgromadzonego ludu w ulicach i na placach witały radosnemi okrzykami NN. Cesarstwo. Nazaiutrz odwiedzili NN. Cesarstwo królewskie muzeum Burbonow, a d. 29 przyymowali wyższych officerów woyska Królewskiego, Radców stanu, Damy i kawalerów Dworskich, i obecnych w Neapolu zagranicznych posłów. NN. Cesarstwo cieszą się naylepszem zdrowiem. Podczas pobytu swoiego w Rzymie pomiędzy innemi instytutami odwiedzili także Kollegium propagandy, w którem sposobi się młodzież z wszystkich części na missyionarzów, i Akademią pięknych kunsztów S. Apolinara, w którey pozwolili zapisać się za honorowe członki, iak niegdy Maryia Teressa, Józef II. i Leopold II. Za NN. Cesarstwem d. 27 udali się z Rzymu Xięstwo Jchmość Sascy także do Neapolu, a Arcy-Xże Jmć Palatyn Węgierski d. 28 wyiechał ztamtąd do Florencyi.

W Neapolu pracuią ciągle nad Xięgą ustaw cywilnych, która w dniu imienin Króla d. 30 b. m. ma bydź ogłoszoną.

Zdaie się bydź niewątpliwą rzeczą, iż obie bliźnie córki Króla Sardyńskiego (Maryia Teressa i Maryia Anna urodzone w Rzymie d. 19 Września 1803) zaślubione zostaną, iedna z Królem Hiszpańskim, druga z synem Xiężny Łukieskiey, Infantki Hiszpańskiey Maryi Ludwiki.

Z Paryża d. 5 Maia.

D. 3 b. m. obchodzona tu była rocznica powrotu Króla. Municypalność udała się w uroczystym orszaku do Kościoła katedralnego na nabożeństwo, a ztamtąd do zamku dla złożenia Królowi swoich życzeń. Król przyymował życzenia od obu izb, Ministrów, woyskowych, władz, i t. d. W wieczor były gmachy publiczne oświecone.

Monitor zawiera względem uwolnienia od 1go Maia gazet od cenzury, co następuie: Wydawcy gazet i dzienników odpowiedzialnemi są odtąd za umieszczane w nich artykuły; wszelako ustawa z d. 30 Grudnia 1817 podług którey żadne pismo bez pozwolenia Rządu nie może bydź wydawane, zostaie w swey mocy.

Tenże dziennik zawiera długi artykuł względem sprawy spiskowych przeciw N. Cesarzowi Rossyyskiemu w Bruxelli, w którym wyraża: Z zadziwieniem postrzegamy, iż sąd tamteyszy poważył się użyć potwarczego twierdzenia względem Rządu Francuzkiego. Buchoz nie zostawał nigdy w związkach z Rządem Francuzkim, o czem przekonywaią częścią dwa iego listy, które pisał do Ministra policyi, polecaiąc mu się iako Hrabia Buchoz, częścią pismo Ministra spraw wewnętrznych względem niego do posła Francuzkiego w Bruxelli. Zresztą sam Buchoz w obronnem swoim piśmie pod d. 15 Marca r. b. oświadcza, iż nigdy nie był ajentem ani Niderlandskiey, ani Francuzkiey, ani też Rossyyskiey policyi.

Dotychczasowy Dziennik handlowy iak tylko od cenzury uwolniony został, przybrał zaraz dawny swoy tytuł: *le Constitutionel*.

Dziennik Minerwa zawiera list Izraelity z Montpellier, w którym żali się, iż Xięża Katoliccy obie iego naystarsze córki, iedna 18, druga 16 lat maiące, gwałtem z iego domu porwali, i w publicznem ustanowieniu umieścili, gdzie ochrzczone zostały, i że nadaremnie wzywał pomocy od władzy mieyscowey.

Minister woyny wydał rozkaz do uzupełnienia jazdy, artylerzystów i inżynierów. Pułk cięzkiey jazdy składać się będzie podług tego rozkazu z 140 ludzi, lekkiey jazdy z 360, artyleryi pieszey z 450, konney z 275, bataliion pontonierów z 250, a pułk inżynierów z 610 ludzi.

W Hawrze znaleziono przed nieiakim czasem na poddaszu umarłego Kowala, nazwiskiem Bourguignon, na którym od 6 lat mieszkał, i wszystkie iego sprzęty znaydowały się w drewnianey skrzyni. Domyślaią się, iż umarł z głodu, gdyż od dawnego czasu nie żył tylko wodą i chlebem. Przy otworzeniu skrzyni znaleziono ią pieniądzmi naypełnioną, do których odebrania powołanemi są nieznaiomi iego sukcessorowie.

Niektóre osoby, które dobrowolnie z Francyi się oddaliły, i znaydowały się na polu przytułku, powrociły teraz do Francyi.

Pisma tuteysze donoszą, iż pewna kobieta urodziła w tych dniach dwoie dzieci, z których iedno iest białe, drugie czarne.

Na posiedzeniu izby Deputowanych d. 1 b. m. podane znowu zostały trzy prośby tyczące się urządzenia gwardyi narodowey. Z powodu pomnażaiących się zewsząd takowych próśb, rzekł P. Puymaurin, że iuż czas iest, aby coś względem nich wyrzec. Okazuią one sztuczne iakieś dążenie i delikatnie wyrachowany mechanizm. Podobnymże sposobem w roku 1792 upadła Francyia, i ieden z nayszanownieyszych naszych członków (Lafayette) poszedł na wygnanie. Owe prośby, które umiano na gminach wymódz, stały się przyczyną wielkiey rewolucyyney zbrodni; one to zrządziły dziesiątkowanie Zgromadzenia narodowego, 18 Fruktidora, i 1 Vendemiare. Czas iuż położyć koniec tey zdrożności, i takie tylko przyymować prośby, w których wyrażone są słuszne skargi uciśnionych przeciw uciemiężcom. Przed nieiakim czasem podano prośbę, aby Królowi odiąć prawo mianowania sędziów pokoiu i prezydentów miast; teraz

żądaią, aby gminy obierały officerów i podofficerów gwardyı narodowey. Nie iestże to nadwerężenie zasady, mocą którey Król iest naczelnikiem woyska; a gwardyia narodowa nie należyż do woyska? Mamyż zwrócić się do czasów Henriot i Santera? Żądam przystąpienia do dziennego porządku względem podobnych prośb. —— Wniosek iego odrzucony iednak został i 3 powyższe prośby odesłano do Ministra spraw wewnętrznych. —— Tegoż dnia i następnych trudniła się izba roztrząsaniem proiektu o dziennikach Po długich i żywych sporach przyięty na koniec został d. 4 pierwszy artykuł w następuiącey osnowie: „ Właściciele czyli wydawcy dzienników lub peryiodycznych pism, całkowicie lub w części polityczney osnowy, które codziennie lub częściey iak w miesiącu lub nieregularnie są wydawane, obowiązanemi są: 1) podać oświadczenie w którym wymieniony będzie przynaymniey ieden właściciel lub wydawca odpowiedzialny, wskazać iego mieszkanie i drukarnią, w którey pismo wychodzić będzie; 2) złożyć kaucyią, która w departamencie Sekwany (Paryżu), i departamentach Sekwany i Oasy, i Sekwany Marny. Oznaczoną iest na pisma codziennie wychodzące 10,000 Fr. a niecodziennie przez połowę. W reszcie departamentów w miastach maiących przeszło 50,000 ludności oznaczona iest kaucyia za pisma pierwszego gatunku 2500 Fr. w miastach pomnieyszey ludności 1500 Fr. a od drugiego gatunku pism połowę powyższych kwot. Kaucyia może bydź złożona w papierach rządowych. — Następne 11 artykułów proiektu będą niebawnie roztrząsane. —— Do sporów względem tego proiektu mieszane są często żarty. Jak n. p. P. Constant proponował, aby na poczmistrza, który zaniedba wysłać dziennik naznaczyć karę od 6 do 12 miesięcy więzienia i zapłacenia 3 do 10,000 Fr. P. Chauvelin mówił o dziennikach zupełnie w duchu Angielskim. Sądził, że nie słusznie nadaią dziennikom wielką konstytucyyną ważność; naznaczaią im wielką rolę: czynią ie niejako tronem i sędzią; wynoszą ie nad ustawy i nad Rząd; nadaią im władzę, którey nigdy nie miały i mieć nie powinny. Postąpiono daley ieszcze i wyprowadzono niebezpieczeństwo dzienników z początkowego ich źródła. (To uczynił P. Lainé) Takim niebezpieczeństwem zastraszyć tylko można ludzi dzikich, którzy zawięzuią społeczność, ale nie polerowny Rząd, iakim iest Francuzki, który oswobodził dzienniki od cenzury. Odtąd pomnoży się lub pomnieyszy ich liczba; lecz nigdy nie będą wiecey, ani mniey iak dawniey szkodliwemi. Owszem większa ich nawet liczba, rozmaite materyie i duch który im przewodniczyć będzie, staną się tem większem bezpieczeństwem dla społeczności, ponieważ wieczna ich sprzeczka trzymać zawsze pomiędzy niemi będzie wagę. Dziennik w niebieskim, pisać będzie przeciw dziennikowi w białym papierze; w krótce przyzwyczaiemy się do tey sprzeczki i wcale na nią zważać nie będziemy, i t. d. —— P. Constant wyraził ieszcze w swey mowie: „ Jedyny sposób zapobieżenia zuchwałości dzienników iest wolność. Zuchwałość przypuszcza samowolność; zaś wolność opiera się na ustawie. Dzienniki nie są rozprawami filozoficznemi, ale tylko wskazuiącemi nadużycia i samowol-

ne czyny.,,

Uczyniono niedawno uwagę, iż ultra-roialiści w obu izbach nie mieszaią się w cale od nieiakiego czasu do obrad. Pisarze ich rozwięzuią teraz tę zagadkę. Znany P. Castelbaiac oświadczył, iż odrzucenie wniosku Barthelemy i mianowanie nowych Parów przywiodło do tego prawdziwych przyiaciół Monarchii, że zwątpić musieli o dobru publicznem, że w początkach mieli zamysł wniesienia wyroku oskarżenia przeciw Ministrom; ale przekonawszy się, iż takowy wyrok nie przeydzie, postanowili zatem nie przykładać się do ustaw, które nie są w duchu Monarchicznym ułożone i t. d.

Z Bruxelli d. 6 Maia.

Królewic nasz Fryderyk przedsięwziąść ma w przyszłym miesiącu podróż do Włoch, w towarzystwie iednego z Królewiców Pruskich.

Dwadzieścia osób, które świadczyć maią w sprawie o zamach na życie Xcia Wellingtona, poiechało teraz do Paryża,

Spiskowi przeciw N. Cesarzowi Rossyyskiemu Berth, *Lacroix* i Buchoz odwołali się przeciw wyrokowi sądu kryminalnego do sądu kassacyynego.

Ułożono proiekt wybicia nowego kanału przez północną Hollandyią, na którym okręty z portów Belgii dopływać będą mogły do samego Amsterdamu. Rząd Amsterdamu dla uskutecznienia tak ważnego dla tego miasta dzieła, zaciąga pożyczkę 1 mill. Zh. do którey Król 200,000 Zh. daie.

Druga izba Stanów jeneralnych zatrudnia się szczególniey proiektem do ustawy względem nowey opłaty od kawy i cukru. Podług proiektu, oprócz dawney opłaty po 1 Zh. od 100 funtów w prowadzaney do kraiu kawy, płacone bydź ma na przyszłość po 10 Zh., a od znayduiącey się teraz do wewnętrzney potrzeby w kraiu kawy ma bydź zaraz po 5 Zh. złożonych. Wielu członków sprzeciwia się temu proiektowi; z Antwerpii i innych miast nadeszły także prośby przeciw niemu.

Z Sztokolmu d. 4 Maia.

Pomiędzy nowemi Szwedzko-historycznemi malowidłami widzieć teraz można obraz z rozkazu Króla przez Nadwornego Malarza Hullgren zrobiony, 5 łokci szeroki, a 4 wysoki, wystawiaiący odebranie kontrybucyi od miasta Paryża przez Szwedów pod Regnerem Lodbrok w wieku 9 pod panowaniem Karola Łysego, a mianowicie przysięgę Mężów północy na swoie tarcze i Bogów po odebraniu 7000 grzywień srebra, że więcey iako nieprzyiaciele nigdy do Francyi nie wniydą.

W roku zeszłym wyszło w Szwecyi 362 Xiążek drukowanych, których ieden exemplarz podług ceny Xięgarskiey wynosi 241 talarów bankowych. Pomiędzy niemi znayduie się 271 pism originalnych, a 91 tłumaczonych. — Mesiada Klopstoka znalazła także w Professorze Bildstein i proboszczu w Schonen, tłumacza na ięzyk Szwedzki, którey wyszła iuż z druku pieśń pierwsza. — Względem wyszłey z druku nowey Xięgi śpiewów Kościoła Szwedzkiego niema żadnego przymusu; wolno każdey gminie używać nowych lub dawnych śpiewów. Dozwolono ią wszystkiem w kraiu drukarniom drukować, pod warunkiem iedynie, aby cena arkusza 2/3 szeląga nie przechodziła. Jakoż drukuie się teraz w roku w roznych w kraiu mieyscach.

Z Hanau d. 7 Maia.

Z cichości iaka od niejakiego czasu o Sandzie panuie, wnosili niektórzy, że już umarł; lecz z pewnego źrodła odebraliśmy tu teraz pewną wiadomość, że nietylko żyie, ale nawet wyszedł z niebezpieczeństwa. Wyzdrowienie iego i wypadek ztąd zwracaią zatem podwoyną ciekawość; ale wypadek nie tak prętko nastąpi, gdyż niemożna wiedzieć czyli w zdrowym stanie będzie skłonnieyszym do wyznawania prawdy, iak w chorym. — Rodzina Kotzebue opuściła Manheim i udała się do Rewlu. Onegday przybyła do Frankfortu, a wczoray w iednym 6cio konnym i dwoch innych powozach przeiechała przez nasze miasto. Oprocz wdowy i młodszych iey dzieci, składa się ona z Podpułkownika Kotzebue i iego żony.

Z Karlsruhe d. 6 Maia.

Wczoray przywiózł tu Rossyyski Goniec zezwolenie Cesarza Alexandra na zaślubienie Xiężniczki Szwedzkiey Zofii, ktorey iest opiekunem, z Margrabią Leopoldem Badeńskim. Zaręczenie nastąpi zatem d. 21 b. m., a zaślubienie d. 20 Czerwca w dniu imienin wdowy Margrabiny.

W. Xże poczynił wiele ograniczeń w woyskowości; rozpuścił wiele żołnierzy na urlop, dla dopomożenia robót rolniczych, zniósł wszystkie straże, które tylko dla parady lub honoru stały, i zostawił tylko przy kassach publicznych. Nawet Jenerałowie nie maią straży. — Do zaprowadzenia nowey oszczędności należy także rozpuszczenie zwierzyńca. Kilka set ieleni, które chowane dotąd były w bażantarni wypędzono do lasów. Zwierzenta te nie mogą iednak zapomnieć dawnego swoiego siedliska, z którego musiano ie gwałtem wypędzić, tak, iż 8 do 10 z nich błąkaią się ciągle około murów zwierzyńca i zbliżaią się do przeiażdżaiących. Codziennie zawożą im do odległey okolicy lasu furę chleba. Obłaskawiony biały ieleń zrobił sobie nawet otwór do zamkowego ogrodu, przepędza tam nocy, a rano biegnie za furą z chlebem do lasu. — Upadły d. 28 Kwietnia wielki śnieg w kraiu Badeńskim, a potem nastałe mrozy, nie szkodziły iednak winnicom, ponieważ przez codzienne podkadzanie wstrzymano ich rozwinięcie.

Pracuią teraz nad planem do sprostowania Renu między Strazburgiem Manheimem, przez co uzyskanych i powiększonych wiele wysp zostanie.

D. 29 Kwietnia izba pierwsza, a d. 3 Maia izba druga Stanów Badeńskich podały W. Xciu na uroczystych posłuchaniach adressy podziękowania.

D. 30go Kwietnia izba pierwsza trudniła się przepisem swoiego postępowania. W drugiey była mowa o zniesieniu pańszczyzny, o zamianie dziesięciny na inną opłatę, o wolności handlu w kraiach związku Niemieckiego, o nowym edykcie względem prawnych stosunków stanu i właścicielów ziemi, o zaprowadzeniu publicznego sądownictwa, sądu przysięgłych, i t. d. O wszystkich tych przedmiotach złożone zostały na stole Prezesa wnioski na piśmie. — Na wczorayszem posiedzeniu między innemi Deputowany Lotzbek rozwinął podany w d. 30 Kwietnia swoy wniosek względem wolności handlu w Niemczech. Kommisarz W. Xcia Winter wniósł proiekt do ustawy względem urządzenia gmin, który izba kazała wydrukować i pomiędzy członki rozdać. — Dziś naradza się taż izba w swoich wydziałach, a iutro mieć będzie publiczne posiedzenie.

DODATEK
DO Nro 41.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 23 MAIA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa* —

Dzień nader pogodny 19 Maia uwieńczył festyn Maiowin liczney Młodzieży Szkoły Gymnazyalney Rzeczypospolitey naszey, sterem światłych prowadzoney Mistrzów, którzy chlubne nazwisko Jagiellońskiey Swiątyni Nauk, swoiem niezmordowan m usiłowan em w oświeceniu Młodzieży z uroczyszczaią ku sławie Narodu. Dzień ten rozrywki uczniów, przechadzką do przyiemney z lasu i okazałych gmachów Eremitalnych XX. Kamedułów włości Bielan, i tamże odbydź się maiące przez Młodzież obroty, na wzor Marsowych, zwabiły ku świetnieyszemu obchodowi swoiemu liczną Publiczność z Stolicy w okolicę Bielan, która w części składaiąc się z Rodzicow wdzięcznych Nauczycielom za prowadzenie swych dzieci, w części ciekawych widzów niosących zdanie o postępie Młodzieży tak w naukach, obyczayności, iak innych ćwiczeniach ubocznych, w obrotach i miłuiących walkę, odniosła z widoczną korzyścią młodzi słodkie swe zadowolnienia. O godzinie 5tey z ..ana Kapella Janczarska dawney Gwardyi Obywatelskiey tuteyszey Stolicy odezwała się na czele uszykowaney młodzi Gymnazyalney na ulcy Stey Anny przed Kollegiami, która iuż napełniona ludem okazały z siebie wystawiała widok. Po krotkiey Przemowie Rektora Gymnazyum W. Himonowskiego do uszykowaney Młodzieży pod Naczelnictwem Professorów zostaiącey, wyniesiono Sztandary w Gierlandy przybrane Szkolne i przyiemną Ouverturą Muzyki zagaiona Młodzież rozpoczęła Spiew festynu przez Ur. Boguckiego Professora Gimnazyum napisany z sprzyiaiącego thema:

Eja! juventus modesta Scholarum
Spes Patriæ atque decus Præclarum,
Huc adeste convolate,
Diem festis celebrate.
Majales! Majales!

Marsz z Lodoiski wyprowadził Młodzież z murów Miasta, ulicą wiślną i Smoleńskiem za Rogatki, a śpiewy połączone z muzyką do mieysca oznaczonego Bielan około 7mey godziny ią zaprowadziły, gdzie W.X. Marczyk Proboszcz Parafii S. Mikołaia Professór i Katecheta Gimna-

zyalny czekał iuż z Mszą Stą na przybywaiące Roty w świątyni XX. Kamedułów. Po skończoney offierze S. przy Himnach uczniów odbytey, rozwinąwszy Nauczyciele Szyki w różne oddziały, dali znak do zabaw, które w przemian w różny sposob przy huczney Janczarskiey i stósowney muzyce rozpoczęła Młodzież. W oka mgnieniu Włość Bielany Eremitarnią wystawuiąca, stała się obszernym i nayprzyiemnieyszym z położenia swego obrazem; niezliczona liczba, oboiey Płci Widzów, mnostwo poiazdów, iezdzców, nader okazały stawiały widok. Tam pędzel Amatora znalazłby był dla siebie obszerną przestrzeń! Około gey z południa, a dwóch godzinnym spoczynku i zasiłku, na werbel bębna uszykowana Młodzież za wskazaniem obrotów przez Ur. Kosickiego Professora Gimnazyum, rozdzielona na dwie Partye, uderzyła w przyiemnych manewrach na siebie; zbliżywszy się do siebie partyie i zachowuiąc nayprzyzwoitsze względnie siebie stosunki w walce, okazywały zręczność, dowcip i odwagę. Godzina na ostatek 6ta była przeznaczoną do powrotu; uszykowana, przy odgłosie bębnów i muzyki Młodzież, powracała traktem napełnionym Gminem wieyskim, poiazdami i iezdzcami przez Przegorzały ku Zwierzyńcowi, gdzie zbliżywszy się do Pomników, ku smutney pamiątce osieroconych z oyczystey ziemi Weysk Polskich pod dowództwem ś. p. JO. Xcia Poniatowskiego naczelnego Wodza roku 1813 mieczem zwycięzkim od łona Matki oddzielonych, a przez JO. z Xt Czartoryiskich Ordynatową Zamoyską, / Damę wzoruiącą cnotami i Szlachetnością duszy właściwey Polskiey Spartance, wystawionych, na znak przez W. X. Waliczko, Rektora Kollegium S. Barbary dany, zastanowił się ten okazały Szyk Młodzieży: salutowano Sztandarami głazy pomnicze, a krótka przemowa wystawuiąca cel tych pomników, ku nie ocenioney czci i cnocie zgasłego Wielkiego Wodza, rozczuliła Słuchaczów i wzbudziła winne temuż Bohaterowi Rodu naszego łzy / ,, Młodzieży! Te ote głazy świerzą ubarwione darniną, przypominaią nam przykry obraz oyczyzny naszey roku 1813, przypominaią nam Cnoty i Wielkość Bohatera wieku naszego, utratę Jego niegdy dla ziemi nieodwetowaną Polskiey! Niestety! gdybyż nie gruba kiru powłoka zasłaniała śmiertelne zwłoki Jego, udarzoną nam napowrót dziełem Naywspanialszego z Monarchów Oyczyznę, nauczał by was oceniać, bronić i wsławiać Onę. Sława Jego Cieniom, sława ulegtych z Niem współbraci i towarzyszów Oręża, niech będzie wieczną w sercach naszych, niech żyie! ,, potrzykroć z Salvami wykrzyknęła Młodzież niech żyie!!! Tuman wznoszący się, tentent koni, poiazdów, i odgłos muzyki Janczarskiey wprowadził w Miasto powracaiącą z festynu Młodzież; w defilowaniu otoczoną ludem około Pałacu JW. JX. Biskupa Dyacezyi Krakowskiey Woronicza, Senatora Królestwa Polskiego, wykrzyknęła po trzy kroć; JW. i Nayprzykładnieyszy Pasterz Naczelny, Niech żyie! Grodzką ulicyą i Rynkiem Głownym w śród okrzyków i oklasków ukontentowanych z tak przyiemnego i obyczaynego zachowania się, stanęła uszykowana w mieyscu, z którego wyruszyła z rana, okryła bluszczem Maiowym na znak obchodzin festynu. Po trzy razy powtorzonych Salvach Insigniami na wniosek W. Himonowskiego, Rektora Gimnazyum: "Nayiaśnieyszym i Naywspanial-

szym Twórcom i Protektorom krainy Naszey, wdzięczne Szkoły, po trzykroć przy odgłosie muzyki i bębnów wykrzykniono "Niech żyią!!! JW. Prezes, Senatu Rządzącego, Mąż z Cnot i światła znakomity, Protektor Muz Oyczystych, Naczelnik Rządu z Naydostoynieyszemi Członkami Senatu "Niech żyie! Niech żyią!!! JW. Rektór Uniwersytetu i dostoyne Członki Akadamii i Towarzystwa Przyiacioł Nauk Niech żyią! Niech żyią! Po tych wykrzyknieniach odprowadziły Szkoły pełne wdzięczności zasłużonego w usłudze Publiczney Rektora Szkół Gimnazyalnych W. Himonowskiego do pomieszkania Jego, przy wykrzykach radosnych złożyły Insignia Szkolne, i rozeszły się nayskromniey już w wieczór późniey na łono Rodziców i na spoczynek domowy. S.

Darowawszy niegdyś rękopism dzieła moiego: *Wiadomości historyczno-krytyczne &.* JP. Mateckiemu, Księgarzowi i Drukarzowi Krakowskiemu, już to dla okazania mu moiey przychylności, już dla ułatwienia Publiczności nabycia tegoż i gdy po uyszczeniu wydania dochodzą mię narzekania na wysokość ceny, wynalazłem sposób zobowiązania wydawcy do zniżenia iey, na wynadgrodzenie Jego Drukarni rękopisma dalszych Tomów ofiaruiąc: zaczym tenże przychylił się spuścić ią do 42 złp. za obydwa już wyszłe dotąd za 63 złp. przedawane Tomy t. i. zą Iszy i IIgi współem, oraz przedsięwziąć środki, aby ich za tę ilość dostać można było iak w Krakowie, tak w Warszawie, we Lwowie w Wilnie &c. Też cenę t. i. złp. 21 za Tomstanowi i na dalsze teyże samey wielkości i z iednym kopersztychem. — Dan w Krakowie d. 22 Maia 1819.

Max. Hrabia Ossoliński.

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Podaie do wiadomości, iż z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 21 b. m. w Biórze tuteyszem w dniu 15 Czerwca r. b. od godziny 10 z rana rozpocznie się i w Każdym następnym dniu oprócz świąt Kontynowaną będzie Licytacyia publiczna sprzedaży na dziedzictwo Domów Skarbowych murowanych w Mieście Krakowie położonych niżey wyszczególnionych stósownie do Uchwał Zgromadzenia Reprezentantów z dnia 30 i 31 Grudnia 1818 w Dziennikach Rządowych N. 6 i 7 ogłoszonych iako to:

1.	Domu	przy Ulicy Grodzkiey	pod Nrem	115	oszacowanego przez znawców przysięgłych na	złp. 13,701.
2.	ditto	ditto	ditto	120	— — — —	12,079
3.	ditto	przy Ulicy Kanowney		124	— — — —	5,485 g. 22.
4.	ditto	ditto	ditto	125	— — — —	8,116 - 22½.
5.	ditto	ditto	ditto	168	— — — —	22,653
6.	ditto	ditto	ditto	171	— — — —	7,628
7.	ditto	ditto	S. Michała	194	— — — —	7,155
8.	ditto	przy Rynku Krakowsk:	dittto	262	— — — —	16,466 g. 22.
9.	ditto	w Zamku Krakowskim	ditto	142	— — — —	670
10.	ditto	ditto	ditto	154	— — — —	2,679
11.	ditto	ditto	diito	155	— — — —	4271
12.	ditto	przy Ulicy Szpitalney	ditto	577	— — — —	2,954
13.	ditto	ditto	ditto	594	— — — —	6386

Warunki celnieysze są następuiące:

a. Połowa Summy z Licytacyi wypadłey winna bydź zaraz po zatwierdzeniu Aktu do Kassy Główney wniesioną, druga zaś połową pozostanie przy realności zalicytowaney, od którey procent 5 od 100 płaconym bydź ma; wolno iednak będzie nabywcy i tę drugą połowę czy to zaraz, czy później w Każdym roku złożyć za poprzedzaiącem wcześnem oznaymieniem.

b. Vadium stanowić będzie dziesiąta część summy szacunkowey, którą przed rozpoczęciem Licytacyi każdy chęć nabycia maiący złoży, a która naywięcey offiaruiącemu w ratę wrachowaną, innym zaś współlicytantom po ukończonym Akcie zaraz zwróconą zostanie. O innych warunkach każdego czasu w Biórze Wydziału wiadomość udzieloną będzie. —— W Krakowie, dnia 12 Maia 1819.

A. Morbtzer.
Gadomski, S.

Wydział Policyi w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Królewsko - Bawarski Sąd Ziemski w Steinbach nad Innem w powiecie pod Dunkyskim odezwą swą z dnia 30 Marca r. b. do Nru 1335 uczynioną zasięga wiadomości względnie pobytu Anny i Franciszki Rauseder Corkach ogrodnika tamecznego od kilku lat ze Steinbach wyszłych, o których tyle tylko wiadomo, że iako służące wyiechały z Wiednia do Krakowa z Panem Hadeoszmidt, C. K. Konsyliarzem Magistratualnym, który w roku 1809 w randze Konsyliarza legacyynego do Krakowa miał bydź przeniesionym. — Gdy Familiia wspomnionych Dziewcząt w Szteinbach zamieszkała, żadney dotąd wiadomości, ani o życiu, ani o mieyscu pobytu nieodnosi, Wydział Policyi w Senacie w zadosyć uczynieniu wezwania Król. Bawarskiego sądu w Steinbach ninieyszem żądanie takowe do publiczney podaie wiadomości, wzywaiąc wszelkie dotyczące władze równie iak każdego partykularnego, aby iakąby mieć mogli wiadomość o rzeczonych Dziewczętach Annie i Franciszce Rauseder, takowey Wydziałowi Policyi udzielili. — W Krakowie d. 4 Maia 1819 r.

Wozniakowski, Senat. P.
Konwicki, Sek.

Dnia 1 i następnych Czerwca r. b. w Plebanii Państwa Beyśc Obwodu Miechowskiego, sprzedawane będą z wolney ręki za gotową zapłatę różne Ruchomości po ś. p. JW. Xięd: Plebanie Fran: Bussiere pozostałe, iako to: żyto, pszenica, ięczmień, groch, konie, klacze z źrebiętami i stadnina, niemniey woły, krowy, trzoda, ludzież, koczyk, bryczki, wozy, sprzęta dowolne, suknie, bielizna, naczynie kuchenne, meble domowe, książki różne i naczynia faiansowe. Życzący sobie takowe kupić zechcą się w terminie mieyscu wyżey wyznaczonym znaydować.

Ninieyszym podaie się do publiczney wiadomości, iż dom pod N. 91 92 w Klepażu przy Krakowie stoiący z Browarem, Ogrodem i wszelkiemi zabudowaniami, z wolney ręki iest do sprzedania. Chęć nabycia rzeczonego domu maiący, o warunkach sprzedarzy u mieszkańca pod L. 373 przy ulicy Szczepańskiey w Krakowie dowiedzieć się może. W Krakowie d. 21 Maia 1819 roku.

Assesor Tryb. I. Inst. Wol. Niep. i S. neutr. Miasta Krakowa z Okręgiem. Wyrokiem tegoż Trybunału pod dniem 6 Marca r. b. 1819 Delegowany, podaie do publiczney wiadomości, iż Kamienica narożna w Krakowie przy ulicy Mikołayskiey w bok nowey Bramy pod liczbą 654 i 655 stoiąca, JW. Antoniego Morbitzera Senatora Wolnego Miasta Krakowa z Okręgiem w iedney, a W W Sukcessorów ś. p. Balcera Hallera, wieloletnich w drugiey połowie, własna. W skutek wyżey powołanego Wyroku, za wspólnym zezwoleniem obydwoch stron zapadłego przez publiczną licytacyią dnia 16 Czerwca r. b. 1819 o godzinie 10 z rana, w Domu Władz Sądowych przy ulicy Grodzkiey pod liczbą 106 stoiącym, przedstanowczo sprzedana będzie. Szacunek tey Kamienicy przez urzędową detaxacyią w summie 15,362 złp. 25 gr. iest ustanowiony, warunki sprzedarzy i kupna znayduią się u Delegowanego, które każdy chęć licytowania maiący, w każdym czasie przeyzrzeć może. W Krakowie d. 30 Kwietnia 1819 r.

Woy. Głuchowski, As. Tryb. I. Inst. W. M. K.

W Powiecie i Obwodzie Kieleckim Woiewództwie Krakowskim znayduie się kilka Folwarków mnieyszych i większych z wolney ręki poiedyńczo na kilka lat do wydzierżawienia; kto by sobie życzył tey Dzierżawy, zechce się udać do Wsi Nieznanowice w rzeczonym powiecie półtory mili od Miasta pocztowego Małogoszcza leżącey, a tam o kondycyach Dzierżawy zupełnie zainformowanym zostanie.